

(Πράξεις εγκριθείσες δυνάμει του τίτλου VI της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση)

ΑΠΟΦΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ αριθ. 2003/568/ΔΕΥ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
της 22ας Ιουλίου 2003
για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως το άρθρο 29, το άρθρο 31 παράγραφος 1 στοιχείο ε) και το άρθρο 34 παράγραφος 2 στοιχείο β),

την πρωτοβουλία του Βασιλείου της Δανίας ⁽¹⁾,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Παράλληλα με την παγκοσμιοποίηση, κατά τα τελευταία έτη σημειώθηκε αύξηση του διασυνοριακού εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών. Τα κρούσματα δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα εντός ενός κράτους μέλους δεν αποτελούν επομένως απλώς εθνικό πρόβλημα αλλά και πρόβλημα που υπερβαίνει τα σύνορα και μπορεί να αντιμετωπισθεί αποτελεσματικότερα με κοινή δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (2) Στις 27 Σεπτεμβρίου 1996 το Συμβούλιο εξέδωσε πράξη για την κατάρτιση πρωτοκόλλου της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ⁽³⁾. Το Πρωτόκολλο, το οποίο άρχισε να ισχύει στις 17 Οκτωβρίου 2002, περιέχει ορισμούς των διαφόρων μορφών δωροδοκίας και εναρμονισμένες ποινές για τα αδικήματα αυτά.
- (3) Στις 26 Μαΐου 1997, το Συμβούλιο ενέκρινε σύμβαση περί της καταπολέμησης της δωροδοκίας στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽⁴⁾.
- (4) Στις 22 Δεκεμβρίου 1998, το Συμβούλιο ενέκρινε επίσης την κοινή δράση 98/742/ΔΕΥ κατά της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα ⁽⁵⁾. Ταυτόχρονα με την έγκριση της κοινής δράσης, το Συμβούλιο εξέδωσε δήλωση, στην οποία αναφέρεται ότι η κοινή δράση αντιπροσωπεύει το πρώτο βήμα σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση του εν λόγω είδους δωροδοκίας και ότι σε μεταγενέστερο στάδιο θα εφαρμοσθούν επιπλέον μέτρα, ανάλογα με την έκβαση της αξιολόγησης που θα γίνει σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2 της κοινής δράσης. Δεν είναι ακόμη διαθέσιμη έκθεση σχετικά με τη μεταφορά της κοινής δράσης στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών.

- (5) Στις 13 Ιουνίου 2002, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ κρατών μελών ⁽⁶⁾, η οποία περιλαμβάνει τη δωροδοκία στον κατάλογο των αξιόποινων πράξεων για τις οποίες είναι δυνατή η έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος χωρίς έλεγχο του διττού αξιοποιήσιμου της πράξης.
- (6) Βάσει του άρθρου 29 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στόχος της Ένωσης είναι να παρέχει στους πολίτες υψηλό επίπεδο προστασίας εντός ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης και ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται με την πρόληψη και καταπολέμηση της εγκληματικότητας, οργανωμένης ή μη, στην οποία περιλαμβάνεται και η δωροδοκία.
- (7) Σύμφωνα με το σημείο 48 των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Τάμπερε της 15ης και 16ης Οκτωβρίου 1999, η δωροδοκία είναι ένας τομέας στον οποίο έχει ιδιαίτερη σημασία να συμφωνηθούν από τα κράτη μέλη κοινοί ορισμοί των αξιόποινων πράξεων και των επιβλητέων ποινών.
- (8) Στις 21 Νοεμβρίου 1997, σε διάσκεψη διαπραγματεύσεων, εγκρίθηκε σύμβαση του ΟΟΣΑ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας αλλοδαπών δημοσίων υπαλλήλων σε διεθνείς εμπορικές συναλλαγές, ενώ το Συμβούλιο της Ευρώπης ενέκρινε επίσης σύμβαση ποινικού δικαίου για τη δωροδοκία, η οποία άνοιξε προς υπογραφή στις 27 Ιανουαρίου 1999. Η εν λόγω σύμβαση συνοδεύεται από συμφωνία για τη συγκρότηση της ομάδας κρατών κατά της δωροδοκίας (GRECO). Έχουν επίσης αρχίσει διαπραγματεύσεις σχετικά με σύμβαση του ΟΗΕ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας.
- (9) Τα κράτη μέλη αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στην καταπολέμηση της δωροδοκίας τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, με την πεποίθηση ότι και στους δύο αυτούς τομείς η δωροδοκία αποτελεί απειλή για μια σύννομη κοινωνία, στρεβλώνει τον ανταγωνισμό σε σχέση με την αγορά αγαθών ή εμπορικών υπηρεσιών και εμποδίζει την υγιή οικονομική ανάπτυξη. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη που δεν έχουν ακόμη επικυρώσει τη σύμβαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 26ης Μαΐου 1997 και τη σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης της 27ης Ιανουαρίου 1999 θα μελετήσουν πώς θα τις επικυρώσουν το συντομότερο δυνατόν.

⁽¹⁾ ΕΕ C 184 της 2.8.2002, σ. 5.

⁽²⁾ Γνώμη που διατυπώθηκε στις 22 Νοεμβρίου 2002 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽³⁾ ΕΕ C 313 της 23.10.1996, σ. 1.

⁽⁴⁾ ΕΕ C 195 της 25.6.1997, σ. 2.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 358 της 31.12.1998, σ. 2.

⁽⁶⁾ ΕΕ L 190 της 18.7.2002, σ. 1.

- (10) Στόχος της παρούσας απόφασης-πλαίσιο είναι ιδίως να εξασφαλισθεί ότι τόσο η ενεργητική όσο και η παθητική δωροδοκία στον ιδιωτικό τομέα θα είναι ποινικά αδικήματα σε όλα τα κράτη μέλη, ότι και τα νομικά πρόσωπα θα υπέχουν ευθύνη για τα εν λόγω ποινικά αδικήματα και ότι τα εν λόγω αδικήματα θα επισύρουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινές,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ:

Άρθρο 1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης-πλαίσιο νοούνται ως:

- ως «νομικό πρόσωπο» νοείται το υποκείμενο δικαίου το οποίο έχει την ιδιότητα αυτή δυνάμει του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου, με εξαίρεση τα κράτη και τους άλλους φορείς δημοσίου δικαίου κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας και τους διεθνείς οργανισμούς δημοσίου δικαίου,
- η έκφραση «παράβαση καθήκοντος» νοείται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Η έννοια της παράβασης καθήκοντος κατά το εθνικό δίκαιο θα πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον κάθε αθέμιτη συμπεριφορά η οποία αποτελεί παράβαση νόμιμου καθήκοντος ή, ανάλογα με την περίπτωση, παράβαση κανονισμών ή οδηγιών επαγγελματικού χαρακτήρα, οι οποίοι εφαρμόζονται στο πλαίσιο επαγγελματικής δραστηριότητας προσώπου, το οποίο ασκεί διευθυντική λειτουργία ή εργάζεται υπό οποιαδήποτε ιδιότητα σε ιδιωτικό φορέα.

Άρθρο 2

Ενεργητική και παθητική δωροδοκία στον ιδιωτικό τομέα

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι οι ακόλουθες εκ προθέσεως πράξεις συνιστούν ποινικό αδίκημα, εφόσον τελούνται στο πλαίσιο επιχειρηματικών δραστηριοτήτων:
  - α) υπόσχεση, προσφορά ή παροχή, απευθείας ή μέσω τρίτου, σε ένα πρόσωπο το οποίο ασκεί διευθυντική λειτουργία ή εργάζεται υπό οποιαδήποτε ιδιότητα σε ιδιωτικό φορέα, μη οφειλομένου πλεονεκτήματος οιασδήποτε φύσεως, για τον εαυτό του ή για τρίτον, προκειμένου το πρόσωπο να τελέσει ή να μην τελέσει πράξη, κατά παράβαση των καθηκόντων του·
  - β) απευθείας ή μέσω τρίτου αίτηση ή αποδοχή μη οφειλομένου πλεονεκτήματος οιασδήποτε φύσεως, ή αποδοχή της υπόσχεσης τέτοιου πλεονεκτήματος, για τον εαυτό του ή για τρίτον, εκ μέρους προσώπου το οποίο ασκεί διευθυντική λειτουργία ή εργάζεται υπό οποιαδήποτε ιδιότητα σε ιδιωτικό φορέα, προκειμένου να τελέσει ή να μην τελέσει πράξη κατά παράβαση των καθηκόντων του.
2. Η παράγραφος 1 ισχύει επί επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο κερδοσκοπικών και μη κερδοσκοπικών φορέων.
3. Ένα κράτος μέλος μπορεί να δηλώσει ότι θα περιορίσει το πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 σε εκείνες τις πράξεις οι οποίες συνεπάγονται ή μπορούν να συνεπάγονται στρέβλωση του ανταγωνισμού σε συνάρτηση με την αγορά αγαθών ή εμπορικών υπηρεσιών.

4. Οι δηλώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3 ανακοινώνονται στο Συμβούλιο κατά την έκδοση της παρούσας απόφασης-πλαίσιο και ισχύουν για πέντε έτη από τις 22 Ιουλίου 2005.

5. Σε εύθετο χρόνο πριν από 22 Ιουλίου 2010, το Συμβούλιο επανεξετάζει το παρόν άρθρο για να αποφασίσει αν καταστεί δυνατόν να ανανεωθούν οι δηλώσεις που έγιναν βάσει της παραγράφου 3.

Άρθρο 3

Ηθική αυτουργία και συνέργεια

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε η ηθική αυτουργία και η συνέργεια στην τέλεση των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 2 να συνιστούν ποινικό αδίκημα.

Άρθρο 4

Ποινές και άλλες κυρώσεις

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι οι πράξεις που αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3 τιμωρούνται με αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές ποινικές κυρώσεις.
2. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι οι πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 2 τιμωρούνται με μέγιστη ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έως τριών ετών.
3. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα, σύμφωνα με τους οικείους του συνταγματικούς κανόνες και αρχές, για να εξασφαλίσει ότι, όταν ένα φυσικό πρόσωπο ασκεί κάποια επιχειρηματική δραστηριότητα και έχει καταδικαστεί για τις αναφερόμενες στο άρθρο 2 πράξεις, στο εν λόγω πρόσωπο μπορεί, κατά περίπτωση και τουλάχιστον εάν κατείχε ιθύνουσα θέση σε μια εταιρεία της εν λόγω επιχείρησης, να απαγορευθεί η άσκηση αυτής της ειδικής ή παρόμοιας επιχειρηματικής δραστηριότητας σε ανάλογη θέση ή ιδιότητα, εφόσον βάσει των διαπιστωθέντων γεγονότων ευλόγως πιστεύεται ότι υπάρχει σαφής κίνδυνος καταχρήσεως θέσεως ή αξιώματος λόγω ενεργητικής ή παθητικής δωροδοκίας.

Άρθρο 5

Ευθύνη νομικών προσώπων

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι τα νομικά πρόσωπα είναι δυνατόν να υπέχουν ευθύνη για τα αδικήματα των άρθρων 2 και 3 που έχουν τελεσθεί προς όφελός τους από οιοδήποτε πρόσωπο, ενεργώντας είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου, το οποίο κατέχει ιθύνουσα θέση εντός του νομικού προσώπου, βασιζόμενη σε:
  - α) εξουσία εκπροσώπησης του νομικού προσώπου, ή
  - β) εξουσία λήψης αποφάσεων για λογαριασμό του νομικού προσώπου, ή
  - γ) εξουσία ασκήσεως ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.

2. Πέραν των περιπτώσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 1, κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι ένα νομικό πρόσωπο μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνο εφόσον η πλημμελής εποπτεία ή έλεγχος εκ μέρους προσώπου που αναφέρεται στην παράγραφο 1 κατέστησε δυνατή την τέλεση αδικήματος που αναφέρεται στα άρθρα 2 και 3, προς όφελος του εν λόγω νομικού προσώπου, από πρόσωπο που τελεί υπό την εξουσία του.

3. Η ευθύνη του νομικού προσώπου δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 δεν αποκλείει την ποινική δίωξη φυσικών προσώπων, τα οποία είναι αυτοί, ηθικοί αυτουργοί ή συνεργοί σε αδίκημα που αναφέρεται στα άρθρα 2 και 3.

Άρθρο 6

Κυρώσεις κατά νομικών προσώπων

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι σε νομικό πρόσωπο, το οποίο υπέχει ευθύνη δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 1, επιβάλλονται αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται χρηματικές ποινές ή πρόστιμα και ενδεχομένως άλλες κυρώσεις, όπως:

- α) αποκλεισμός από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις·
- β) μέτρα προσωρινής ή οριστικής απαγόρευσης της άσκησης εμπορικής δραστηριότητας·
- γ) θέση υπό δικαστική εποπτεία, ή
- δ) δικαστική εκκαθάριση.

2. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι σε νομικό πρόσωπο, το οποίο υπέχει ευθύνη δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2, επιβάλλονται αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις ή μέτρα.

Άρθρο 7

Δικαιοδοσία

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να θεμελιώσει τη δικαιοδοσία του για τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3, εφόσον το αδίκημα έχει διαπραχθεί:

- α) εν όλω ή εν μέρει στο έδαφός του·
- β) από υπήκοό του, ή
- γ) προς όφελος νομικού προσώπου που έχει την έδρα του στο έδαφός του.

2. Ένα κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει να μην εφαρμόζει ή να εφαρμόζει μόνον σε ειδικές περιπτώσεις ή περιστάσεις τους κανόνες δικαιοδοσίας της παραγράφου 1 στοιχεία β) και γ), εφόσον το αδίκημα έχει διαπραχθεί εκτός του εδάφους του.

3. Ένα κράτος μέλος το οποίο, δυνάμει του εθνικού του δικαίου, δεν παραδίδει τους υπηκόους του, λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να θεμελιώσει τη δικαιοδοσία του επί των αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3, εφόσον διαπράττονται από υπηκόους του εκτός του εδάφους του.

4. Τα κράτη μέλη τα οποία αποφασίζουν να εφαρμόσουν την παράγραφο 2 ενημερώνουν σχετικά τη γενική γραμματεία του Συμβουλίου και την Επιτροπή, ενδεχομένως αναφέροντας τις ειδικές περιπτώσεις ή περιστάσεις όπου εφαρμόζεται η απόφαση.

Άρθρο 8

Κατάργηση

Η κοινή δράση 98/742/ΔΕΥ καταργείται.

Άρθρο 9

Εφαρμογή

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης-πλαίσιο πριν από τις 22 Ιουλίου 2005.

2. Έως την ίδια ημερομηνία, τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στη γενική γραμματεία του Συμβουλίου και στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων με τις οποίες μεταφέρονται στο εθνικό τους δίκαιο οι υποχρεώσεις τους δυνάμει της παρούσας απόφασης-πλαίσιο. Βάσει έκθεσης που συντάσσεται συναρτήσει των πληροφοριών αυτών και γραπτής εκθέσεως της Επιτροπής, το Συμβούλιο εξετάζει, πριν από τις 22 Οκτωβρίου 2005, κατά πόσο τα κράτη μέλη έχουν συμμορφωθεί με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης-πλαίσιο.

Άρθρο 10

Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο εφαρμόζεται στο Γιβραλτάρ.

Άρθρο 11

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Βρυξέλλες, 22 Ιουλίου 2003.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
G. ALEMANNO